

Rektor Peder Schade og hans Raritets-Kammer.

Et Museumskatalog fra 1712.

Af Victor Hermansen.

Lige siden Oldsagskommissionen begyndte sin Virksomhed, har Nationalmuseet kunnet glæde sig ved at have gode Venner i Roskilde. Adjunkt Behrmann, Farver Svane, Malermester Ehlers, Professor Kornerup, for blot at nævne nogle Navne, holdt vaagent Øje med de mærkelige Stykker, som deres By gemte i sin Grund, og overlod dem beredvilligt til Hovedstadens Samlinger.¹

Denne stærke Museums-Interesse, som gav sig Udslag i, at der næsten hvert Foraar kom Bud om et betydningsfuldt Jordfund, bevirkede imidlertid — hvor selvmodsigende det end kan lyde —, at Roskilde senere end Landets andre Byer fik sit eget Museum. Først i 1929 blev Museet for Roskilde og Omegn stiftet. Uden at det mere end hundredeaarige gode Forhold til Nationalmuseet er blevet brudt, har dette vort yngste Lokal-Museum i de faa Aar, det har virket, allerede nu skaffet en ikke ubetydelig Samling tilveje.

Men selvom Roskilde altsaa — tilsyneladende — er kommet sent med i Museumsarbejdet, har vi dog Efterretninger om, at Sansen for Fortidsminder allerede i gammel Tid har været levende her i Byen.²

Den ældste og ærværdigste Samling var selve Domkirken Sakristi med dens Skat af kostbare Kirkekar. Desværre er det kun kummerlige Levninger, der er bevaret; den verdslige Øvrighed har udstrakt sine gridske Fingre efter det ædle Metal og Smeltediglerne opslugte de middelalderlige Arbejder af Guld og Sølv³. Men foruden disse Sager gemtes ogsaa andre, som ikke i første Omgang fristede til Ødelæggelse,

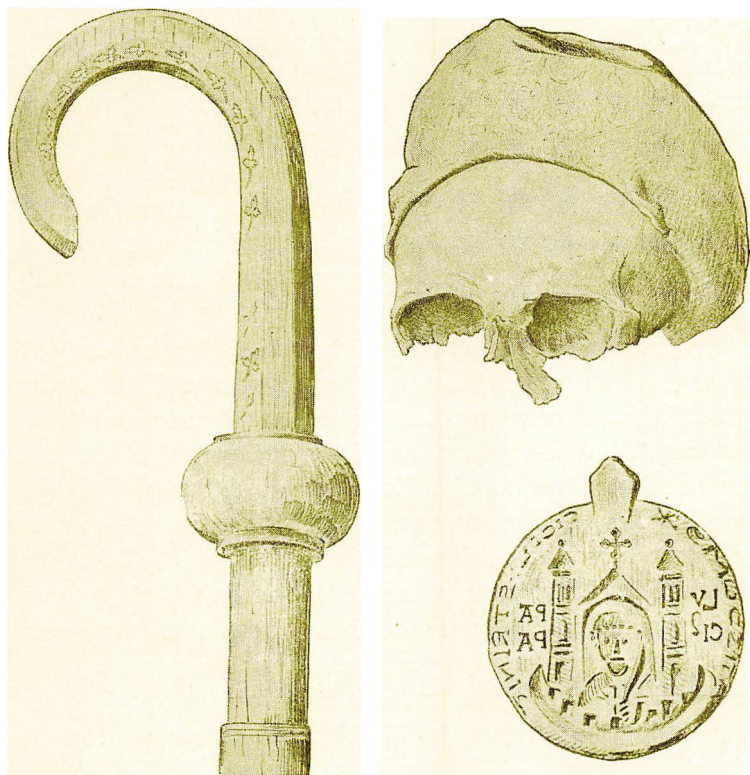
selvom de ogsaa senere blev fjernet fra Kirken. Netop deres Værdi som Fortidsminder gjorde dem da attraaværdige.

Det gælder saaledes Minderne om Dronning Margrethe. Jens Lauritsøn Wolf⁴ siger i sin Encomion Regni Daniæ fra 1654, at ved Dronning Margretes Gravmæle i Roskilde Domkirkes Kor blev ogsaa fremvist hendes „kostelige Kjortel, af hvilken man kan dømme om hendes Vækst og Storlighed, som synes at have været et middelmaadigt Legeme“. Paa Pillen i Korets Nordside saa man „et Banner af graa Vadmel paa en Stage af Jern, som Kong Albrekt sendte den højlovlige Dronning til Spot at føre“, og paa en Pille ud for Kapitels-hus-Døren „den lange Hvæssesten, paa hvilken hun skulde skærpe hendes Naale og Kniv, hvilken Hvæssesten er der til evig Amindelse ophængt. Saadan Spot og andet mere bekom ham omsider ilde, hvorefter han blev en fangen Herre og fordreven Konge og Dronning Margrethe en Dronning over Sverige tillige med Danmark og Norge.“

I 1659 blev de tre historiske Stykker gjort til Krigsbytte af Svenskerne og ført til Uppsala Domkirke, hvor de endnu findes. Medens den guldindvirkede Kjortel sikkert er ægte, kan der jo nok være Tvivl om de to andre Sager, men det er i denne Sammenhæng heller ikke saa vigtigt. De har deres Interesse ved at have været „Museumsgenstande“, der blev fremvist ved Dronningens Gravmæle.⁵

Hvad Svenskerne havde levnet, blev i 1665 indkrævet til det kongelige Kunstkammer. Domkapitlet fik af Frederik den Tredje Befaling til at lade Karel van Mander bese de Antikviteter, som var forvarede i Kapellerne og paa andre Steder og lade ham faa, hvad han „eragtede nytteligt til vores Tjeneste“. En Bispestav af Narhvals-Tand kan med Sikkerhed siges at være indlemmet i Kunstkammeret ved denne Lejlighed, men ogsaa Domkapitlets ældgamle Segl af Hvalros-Tand og Kirkens fornemste Helligdom: Pave Lucius' Hovedskal med en dertil hørende Kalot af gul Silkebrokade er nok blevet udtaget af Kongens Indsamler⁶. Høsten har muligvis været endnu større, men de ældste Kunstkammer-Kataloger er sparsomme med at give Oplysninger om Stykkernes Herkomst. Bortset fra Lucius-Relikvien, der senere er blevet

deponeret i den katolske Sct. Ansgars Kirke i København, er de nævnte Roskilde-Sager nu i Nationalmuseet. Den museumshistoriske Linje, der fra Middelalderens Sakristi fører

Kunstkammer-Sager fra Roskilde Domkirke.

Pave Lucius' Relikvie. Det øverste Stykke af en Bispestav.

Domkirkens Segl.

(Tegnet af Peter Linde.)

over Renaissancens og Barokkens Kunstkammer til Nutidens Samlinger, er her altsaa meget tydelig.⁷

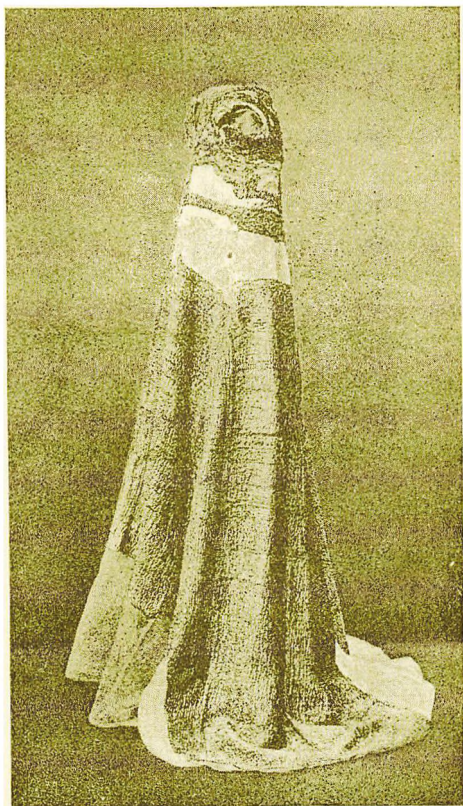
Derimod er der ingen direkte Forbindelse mellem det Raritets-Kabinet, vi nu skal høre om, og de senere Tiders Provinsmuseer. Rundt om i Landet var der i Slutningen af 1600'erne og gennem 1700'erne adskillige Privatmænd, som havde Samlinger af lignende Art som det kongelige Kunstkammer i København, men naturligvis af langt ringere Omfang. Her som dér var Sager af vidt forskellig Oprindelse

bragt sammen; Mærkværdigheder fra Naturens Rige fandtes ved Siden af Oldsager, Kunstgenstande, Snurrepiberier o. s. v. Forlængst er disse brogede Samlinger imidlertid blevet splittet, uden at man nu véd, hvor de enkelte Stykker er blevet af, og kun gennem Fortegnelser kan vi danne os et Skøn over deres Indhold og Værd. Som Vidnesbyrd om tidligere Tidens Samlere kan disse gamle Museumskataloger alligevel nok have deres Interesse; de viser os dog en Side af vor Kulturs Historie.

Inden vi imidlertid gaar over til at meddele en Oversigt over det Kabinet, som fandtes i Roskilde, vil det være paa sin Plads at give nogle Oplysninger om den Mand, som samlede det.

Peder Schade var født i Roskilde den 13. November 1641 som Søn af Rektoren, Magister Hans Pedersen Kallundborg og blev ikke engang fire Aar gammel sat i Faderens Skole. Med Femte-Lektie-Høreren, som blev udnævnt til Rektor for Herlufsholm, fulgte han til Kostskolen ved Susaaen og gik her i fire Aar, men vendte saa tilbage til sin Fødeby og blev dimitteret herfra til Universitetet i September 1660. Knap en halv Snes Dage efter, at han havde forladt Skolebænken, kom han imidlertid tilbage, idet hans Fader antog ham som Hører i Nederste Lektie, men Undervisningen tog dog ikke mere af hans Tid end at han ved Siden af den kunde passe sine theologiske Studier. I 1663 blev han eksamineret af tre Professorer ved Sorø Akademi, prædikede i Sorø Kirke og drog saa i Maj Maaned ud paa en Studierejse til fremmede Universiteter. I Leyden opholdt han sig et Aar og lagde sig navnlig efter Medicinen, men hørte dog ogsaa Forelæsninger over romerske Antikviteter. Fra Holland tog han over Paris, Lyon, Avignon til Montpellier, hvor han gik i Vinterkvarter, og fortsatte saa i Foraaret 1665 til Italien, hvor han „vilde see, i hvilken Priis Konster og Videnskaber sammesteds var“. I Padua blev han bekendt med mange Lærde, i Ferrara besaa han „det af mangfoldige Manuscripter og andre mærkværdige Antiquiteter berømte Bibliotheque“, i Rom tog han „nøye i Øyesyn det Vaticanske Bibliotheque, samt andre Ting, som fra forrige Tider af havde gjort denne Verdens store Hovedstad saa berømt“, og endelig besøgte han det medicæiske Bibliotek i Florens og det ambrosianske i Milano. Efter et

Ophold i Wittenberg i Sommeren 1666 vendte han sine Fjed mod Hjemmet og ankom til Roskilde i Begyndelsen af November samme Aar.

Dronning Margretes Kjortel, Hvæssesten og Fane.
Røvet fra Roskilde Domkirke 1659, nu i Uppsala.
(Efter Agnes Branting.)

Hans Studier havde især taget Sigte paa Medicinen og han agtede nu at gøre dem frugtbringende i Fædrelandet, men Faderen raadede ham saa indtrængende til at gaa Skolevejen, at han opgav sine Planer og den 11. November 1666 blev indsat som Vikar. Ved Faderens Død i 1671 overtog han Rektoratet for Roskilde Skole og gjorde sig snart efter højt fortjent af den. Ved Udlægget af Domkapitlets Jordegods til Underhold for Rytteriet blev det økonomiske Grundlag for Skolen stærkt truet, men takket være hans energiske

Indgriben blev Faren afværget og andet Gods anvist til Erstatning.

Da Kapitlet blev ophævet, fik Peder Schade — der var den sidste Kannik ved denne ældgamle Institution — overdraget Posten som Lektor i Theologi og Notar i Ægteskabs-sager samtidig med, at han forestod Skolen. Paa en Embedsrejse til København blev han saa syg, at han straks ved Ankomsten til Hovedstaden maatte gaa til Sengs og lade Læge tilkalde, men skønt denne „forsøgte alle muelige Ting for hans Helbred“, blev han dog — „da Døden forskyder slige Raad“ — bortkaldet den 18. Februar 1712.

Universitetet hædrede ham med et latinsk Program, skrevet af Professor Frølund, men da det kun var tilgængeligt for den lærde Verden, offentliggjorde A. N. Ryge i sin Levnetsbeskrivelse over M. Hans Pedersen Callundborg (København 1759) et Udtog heraf, forøget med enkelte Efterretninger.⁸ Det er disse, vi i det foregaaende har fulgt.

Om Peder Schades personlige Egenskaber siger Ryge, at han var „af et redeligt og oprigtigt Væsen, venlig og behagelig i Omgang, saa at ingen blev kjendt med ham, at han jo ønskede at komme tiere i hans Selskab. Han var munter i at lære fra sig, alvorlig dog mild i at straffe, enhvers Gavn befordrede han efter Fortjenester; Disciplerne, som tog ud fra Skolen til Academiet, skilte han sig saaledes ved, ret som om han altid beholdt dem, og saaledes beholdt dem fremdeles, som han aldrig vilde skille sig ved dem.“

Men af særlig Interesse er den Skildring, Ryge giver af Peder Schades Kunstammer. „Hvor omhyggelig han har været i at samle adskillige Curiositeter sammen, om hvis Rarhed og Kostbarhed Konsten og Naturen ligesom strider med hverandre, det kan man ikkun see af Fortegnelsen paa disse Ting, der efter hans Død kom paa Auction, hvilke Ting han paa sine udenlands Rejser samlede sammen og førte med sig til sin og andres Fornøjelse. Et Bibliothek efterlod han paa 1551 Volum. af medicinske, theologiske, philosophiske og historiske Skrifter. Ingen Ting besaae han paa sine Rejser, at han jo efter sin Faders Exempel i en dertil indrettet Journal indførte de betydeligste Omstændigheder derved, saa at den snarere kunde kaldes en geographisk Reysebeskrivelse end en blot Journal. Thi alt hvad der gjorde en Nation an-

seelig, Stæderne mærkværdig, Borgernes Levemaade efter Politie og Love berømmelig, det havde Mag. Peder Schade meget nøye optegnet. Og da jeg ikkun af de faa Stumper og Levninger af hans Manuscript, som jeg har seet, kan beviise hans besynderlige Flittighed og Curiositet, saa vilde det endnu blive langt beviisligere, om nogen var saa lykkelig og kom over det heele Værk, som han selv efter sin Hjemreyse har i rigtig Orden samlet og fuldført, hvori endog hans Samtaler med Statsmænd og andre af Lærdom vidt berømte Mænd skal være indført. Men da dette Manuscripts rare Indhold opvakte hans Vens eller Velynders Begjerlighed til at gennemlæse, som og fik det af ham til Laans, men aldrig har Forfatteren selv eller hans Descendenter endnu været saa lykkelig og faaet samme haandskrevne Bog tilbage igen. Det er derfor beklageligt, at slige Mænds Arbejde, som megen Umage er blevet anvendt paa, skal saaledes i Tidens Ælde forgaae, og omsider kan falde for saa uskjønssomme Øjne, der ikke veed hvortil det duer."

Foruden denne, som det synes nu ganske forsvundne, Rejse-Journal har der altsaa været en særlig Fortegnelse over Peder Schades Raritets-Kabinet. Den lærde Kantor Gjessing har ogsaa kendt den, vistnok endda i et Eksempplar med vedføjede Priser, i hvert Fald oplyser han, at Rariteterne gik i mange Penge. Han beretter ogsaa, at „Arv efter Forældrene og Herrens Velsignelse, som han havde erfaret i sine Embedsaar, gjorde Peder Schade velstaaende. Stervboets visse Midler var 20969 Rdl., de uvisse 3050 Rdl.“ Hermed stemmer endvidere, hvad Gjessing oplyser om Schades Familiebegravelse i Domkirkens søndre Vaabenhus. I December 1767 var den aabnet, og Gjessing gik da ned i den og saa, at den var smukt kalket, med sorte Lister og med en sort Blomsterkrans omkring et „Anno 1715“ malet i Hvælvingen. Blandt de sytten store og smaa Kister, som fandtes her, beskrev han Peder Schades som den første. Den var forfærdiget i København og overmaade prægtig, overtrukket med sort Corduan og prydet med det rareste Billedbeslag af stærkt forgyldt og forsølvet Bly. Den stod paa fire forsøvede Løvefødder, men havde ingen Indskriftplade."

Dette Indtryk af Velstand bekræftes yderligere af det Katalog, som udsendtes i 1712, da Peder Schades Sager

skulde sælges paa Auktion. Det er nemlig saa heldigt, hvad man ikke har været klar over, at der paa Universitetsbiblioteket¹⁰ er bevaret et Eksempplar — vistnok det eneste — af „Fortegnelse paa Sal. Mag. Peder Schade i Roeskilde hans efterlatte Gods og Løszøre bestaaende af gjort Guld og Sølf, Skue-Penge, rare Penge af adskillige Sorter, nogle faa Joveler, Kobber, Tin, Meszing, Jern, Trævare, Sparlagen, Benkedyner, Bordtepper, Vogne, Beester, Haffve Gevexter i Baller og Potter, Sengeklæder, Linklæder, item adskillige Rariteter, nock derforuden nogle Venger og Jorder i Marcken, hvor paa Catalog kand bekommes hos Monsr. Johannes Trojel i Louises Gaard paa Kiøbmager-Gade saavel som og i Sterfboed i Roskilde, hvor Auctionen skal holdes den 25. Aprilis 1712 mod reede Penge ved Varernes Annammelse.“

Blandt det „gjorte Sølv“ nævnes en Sølvkande af drevet Arbejde, indvendig forgyldt og zirforgylt uden paa, 66 Lod tung, tretten Sølvbægre, seks smaa Fade, elleve Skeer, tre indvendig forgyldte Saltkar, tres Sølvmallers, fyrrø Filigransølvknapper, to „Baltierinstrumenter til at fortappe med“. Af Kobber var en „Stege-So“, en Thekedel, en Destillere-Pande, en Brændevinspande, en trekantet, en kløverbladsformet og to runde Forme til Mandeltærter, og til at spise disse og andre Lækkerier paa havde han tre Dusin Tallerkener af Engelsk Tin og tre Dusin af Krontin. „En Kaffekande med Messinghane“ giver sammen med otte store og seks mindre Sukkerbrødsforme ogsaa et Billede af det hyggelige Liv i Rektorgaardens, medens „en Klokke paa Bordet at ringe med“ viser, at man ikke var uden Levemaade. Med de her givne Prøver maa det imidlertid være nok. De kunde med Lethed forøges og vilde da tegne Billedet af Dagliglivet med mange Enkeltheder, men det ligger udenfor vor Opgave her, og vi vender os derfor til Fortegnelsen over Peder Schades Kunst-kammer.

I den nu forlængst forsvundne Rektorbolig, der laa nord-vest for Domkirken paa Hjørnet af Fiolstræde og Skolegade¹¹, havde Peder Schade indrettet et særligt Kammer til sine Samlinger. De har sikkert været anbragt i Skabe (Nr. 167—68, 191—93), men navnlig de naturhistoriske Ting har nok staaet frit fremme. Om alle og enhver kunde komme ind og se de mange Mærkværdigheder, véd vi ikke, men det siges dog, at Rektor Schade havde samlet ikke blot

til sin egen, men ogsaa „til andres Fornøjelse“. Lad os derfor ved Hjælp af Auktionskataloget¹² prøve paa at danne os et Billede af, hvad det var, der opbevaredes

P A A R A R I T E T - K A M M E R E T :

1. En høy langlig Elffenbeens Tobacks-Daase med udskaarne Billeder paa.
2. En dito fin udskaaren smal og lang med smalle Huller oven i at udstroe Tobacken.
3. En dito af samme Form uden Huller krused.
4. En dito af samme Form uden Huller vreden.
5. En dito kortere Pæreform.
6. En dito af samme Form krused.
7. En Elffenbeens Daase som et Mands Hovet.
8. En rund dreied Elffenbeens Daase paa Foed.
9. En Daase udskaaren i Pæreform af en Ost-Indiske Nød.
10. En dito af Kürbis med elffenbeens Skrue.
11. En Sølf beslagen Daase af en Ostindiske Nød.
12. En rund Pockenholtz Daase med en Sølf-Medalie i Loget.
13. En rund dreied elffenbeens Daase med en sort Rose oven paa.
14. En dito kruset i Pæreform af Ostindiske Træ.
15. En dito udskaaren.
16. En dito af Buxbom.
17. En dito af sort og gul laxered.
18. En dito slet af Ostindiske Nødetræ med elffenbeens Skrue.
19. En dito af samme Træ i Skruve.
20. En dito af en Kürbis med elffenbeens Skrue.
21. En Ostindiske Nøddetræis Daase langlig.
22. En liden Daase rund af en Nød med elffenbeens Skrue.
23. En dito af en Valnød med elffenbeens Skrue.
24. En dito af en Pomerantz med elffenbeens Skrue.
25. En dito af en Citron sammenpresset.
26. En dito af en Citron med Skrue i begge ender.
27. En dito af Ostindiske Nød.
28. En dito af Perlemoer.
29. En dito af Buxbom i en Qvindis Form, som sidder paa Helene.
30. En dito rund af Oliventræ.
31. En dito rund af sort Horn med Emblemata paa.
32. En dito af Oliventræ med Calender per petuum oven og neden.
33. En dito rund Trædaase med en Sølf-Medalie i Loget.
34. En dito af sort Horn med stipled Log.
35. En Trædaase med en Metal-Plade.
36. En stor dito med udskaarne Log og Bond.
37. En stor ottekantet dito, smuck udskaaren.
38. En Trædaase indløben med Bly.
39. En Trædaase med elffenbeens Knagge omkring.
40. En dito Trædaase.
41. En dito med udskaaren Log og Bond.
42. En dito flad som en Rixd.
43. En laxered Trædaase.
44. En dito med straa belagt.
45. En rund Horndaase.
46. En mindre dito.
47. En Serpentiins Daase.
48. En Metal-Daase.
49. En Staaldaase.
50. En lang smal Daase med Perler besat.
51. En Horndaase med Been besat.

52. En elffenbeens Daase med 4 ud-skaarne Billeder.
53. En dito i en Pichelherings Skickelse.
54. En stor Daase af en Ostindiske Nød.
55. En Skielpade-Daase til Røg-To-back.
56. En liden Valnøds-Daase.
57. En liden Hasselnøds dito.
58. En Ostindiske Nødde-Daase.
59. En lang poleret Staaldaase til at raspe Toback.
60. En Flaske af en Ostindiske Nød med skrue paa.
61. En rund Porselins Daase.
62. En mindre dito.
63. En udskaaren brudden Ostindiske Nød.
64. En Trædaase at aabne i begge ender.
65. En dito med en Pibe udi.
66. En Ostindiske Nød langagtig.
67. En dito.
68. To Drickeskaaler af Ostindiske Nødder.
69. En mindre dito.
70. En Ostindisk Pocal med elffenbeens Spiir.
71. En Ostindiske Daase med Log af
72. En Chinesiske Daase med 8 smaa Skaaler og et Tallercken at sætte dem udi.
73. En dito Chinesiske med en dito Skee hos.
74. En liden Moscovitiske Idoli Altare.
75. En grøn og rød maled Pyrami.
76. En liden Elphenbeens Kande.
77. En udskaaren Valbircks Kande.
78. En dito mindre.
79. It udskaaren Struds-Eg.
80. It par Raf-Knive-Skaft.
81. It par Steen dito.
82. En Ostindiske Øse.
83. It Ostindiske Speyl.
84. En elphenbeens Idoli Altare.
85. En Skee med it Coralgreens Skaft.
86. En Terning med it Spil Keiler.
87. En elffenbeens Kalck og Disk.
88. It elffenbeens Naalehuus foruden Log.
89. Tre Gylden-Steene.
90. En Calcedon.
91. Lapis Stellaris orientalis.
92. It Perlemoers Stycke med Isabella udskaaen.
93. En dito med Opskrift paa H.G.S.
94. It lidet Idolum af elffenbeen.
95. En liden elffenbeens Thee-Skaal og Koppe.
96. It par Raf-Perler den ene u-tegnet.
97. It lidet Glas til it Mycroscope.
98. To par smaa Skoe af Raff i Træskoe Mynster.
99. En Steen kaldet Lyxcursion.
100. En Steen til et Øre-Geheng.
101. It styche udskaaen Raff.
102. To smaa Skilderi i Steen.
103. It par Alebaster-Duer.
104. It lidet half Mands Billede af elffenbeen.
105. En Æske med adskillig Småtøj.
106. En dito med Philipsborgs Belejring i en smuck meget liden Bog.
107. Otte Danske Kongers Billeder af Metal.
108. Nock Sanctus Franciscus, item Franciscus Aretinus.
109. Fem Gibs-Billeder.
110. It udi en Steen.
111. To Billeder udi to Daaser.
112. It Spil Beenkeiler udi en liden Æske.
113. Ni Pater Noster Baand.
114. Sex Steen indlagt udi Rammer.
115. To Beggere / et Horn / og et af Træ.
116. En Knif med et rødt rart Skaft.

117. Fiorten adskillige rare Spill-Kort.
118. To Steen-Lamper.
119. It Bly Crucifix.
120. To Metall Billeder.
121. En Æske med Straa belagt hvor udi atskilligt smaa Tøy.
122. To Partier Foldeknive / som har hver tolf Knive.
123. It Kruus af Terra Sigillata.
124. It lidet brudet Kruus med to Stocke.
125. It Alebaster Hoved.
126. It Marmor Eg.
127. It forgyldt Eg med noget andet udi.
128. En Meszing Skøyte hvor udi 2de reliquier.
129. It brunt Horn.
130. It elffenbeens dito.
131. En elffenbeens Knifskeede.
132. En Clister-Pibe med et Rør ved.
133. En Tinspøyte.
134. To Træskeeder / den ene med en Bissekremer / den anden med Sølf paa hver Ende.
135. It Kaaber-skriin uden Log / hvor udi atskillige Reliquier.
136. En rar Kam.
137. En Nødde-Knecker.
138. It forkert Skilderi med Glas for.
139. It Allebast-Billede med to Sviin.
140. En lille Blicktragt.
141. It Tobacks-Pibe-Hoved af Steen.
142. En Ruszmus Tand.
143. It got elffenbeens Krudhorn.
144. En Flaske af en Ostindiske Nød med Skrue paa.
145. It lidet rart Steen-Kruus med Billeder paa.
146. Fire stycker Perlemoer.
147. En Glas-Globus.
148. En meget smuck Træ-Pibekande.
149. En smuck Trækande af en selfgroed Roed.
150. En liden elffenbeens Kande med Tin-Laa og Tin-Bond.
151. En Ostindiske Nød indfattet i Tin og Skrue paa.
152. En Serpents Morter med Træstøder.
153. En Kaaber Klode med Skaft ved.
154. En liden Meszing Crone med 3 Arme.
155. It udskaaren Bretspil med udskaarne Bricker.
156. It Crucefix.
157. En Calendarium med Ramme om.
158. En dito med Glas for.
159. It Kaaberstycke med Ramme om.
160. It gammel Glas med Billeder inden udi og Ramme om.
161. It gammel Træstycke.
162. It runt Glas med en Pickelhering udi som slaar paa Tromme.
163. It dito med atskillige Træ Instrumenter.
164. En meszing Lygte med Glas.
165. En dito mindre.
166. En Træ Soel-Viiser.
167. It Glas-Skab.
168. It Træskab med 4 Dørre og Hylde udi.
169. It stort høyt udskaaren Glas.
170. It Gibs-Billede.
171. To Munche-Hoveder af Træ.
172. It lidet Skab med Musselskaller indenfor og Glas udenfor.
173. It Brendeglas.
174. En Kickert af Pap.
175. En dito mindre.
176. Fire Papirs Tabelletter med Rammer om.
177. It Timeglas i et Huus.
178. En rund Daase / mit udi igien-nembored.
179. It Messing Compas.
180. It lidet dito med Huus af Horn.
181. It dito med Been-Huus.
182. It Meszing Blickhorn med Rom til Penne.
183. It stort Brendeglas.
184. It lidet dito.

185. It Steen-Billede.
186. It Stycke Allebaster-Billede med Ramme omkring.
187. It lidet Stycke af Papiir.
188. It lidet Bretspil med 6 blinde Terninger.
189. It Fyrre-Bord med Skuffe under.
190. It Skilderi med een gammel Mand og Kone.
191. It rødt Skab med fire Dørre.
192. It mindre dito med en Dør og Laas for.
193. It aaben Bogskab med 5 Hyller.
194. Elleve adskillige slags Kieppe.
195. En Bysse med en Messing-Pibe.
196. En dito med Jern-Pibe og Laas for.
197. En Flitz-Bue.
198. It norsk Bonde-Belte med Knif hos.
199. Tre Strutz-Æg.
200. En tørred Støer.
201. En dito mindre / udstopped.
202. Membrum Cete.
203. En stor tør Fisk, meenis at være en Hou.
204. It par Finske bardyred Skoe.
205. En rar Straa-Hat eller Parasol.
206. It Led af et stort Ostindisk Røer tyckere end en Mands Been.
207. Costa Cete.
208. En Hoved-pande med 10 dobbelte laaden Tacker.
209. It par meget store Elsdysr Tacker.
210. It par Rinsdyrs Horn.
211. It par dito med Hoved-Pande.
212. It meget bredt fladt dito.
213. To mindre dito.
214. It par Steen-Geds Horn.
215. Rictus Canis mari.
216. En Indianiske Bue uden Snor af rar Træ og en Piil dertil.
217. En heel Skildpadde udstopped, ungefer 3 kvarter lang.
218. En dito, større, forgyldt.
219. En dito, større, 5 kvarter lang.
220. Piscis orbis udstopped / fuld af Picke.
221. En liden Vand Crocedil.
222. En stor Vand-Lacerte.
223. Cronicum Festudinis America.
224. It Leed af en Elefantis Ryg-Been.
225. Hoved og Neb af en Brasilianiske Skade.
226. En dito med it Neb oven paa Nebbed.
227. It langt Neb af en Fugl.
228. Endeel Ørne- og andre Fugle-Kløer.
229. It par smaa Horn af it u-bekient Diur.
230. En liden Æske med Rom / hvor udi adskillige mineralia.
231. En Paradis-Fugl.
232. It par Ski.
233. En gammel Bøsse med Pibe og Fyr-Laas.
234. En dito med Pibe uden Laas.
235. En gammel Gyldenstyckis Pung.
236. En gammel sort dito med mange Ledicker udi.
237. En Flinte-Laas eller Fyrtøy.
238. Nebbed af en Sverd-Fisk.
239. It par gammeldags Klingsporer.
240. En ældgammel dito u-mage.
241. Snuden af en Piscis Serra.
242. It stycke Ryg-rad af en stor Slange.
243. To stycker Rump af en Elephant.
244. En stor gammeldags Gynde-Knif med Messing beslagen Skaft.
245. En Æske med adskillige Nøder / Bønner / etc.
246. En rar gammeldags Liusesax.
247. It par Grønlands Skoe af Fiske-skind.
248. It par Norske dito af rødagtig Leder.
249. It par mindre dito.

250. It par gammeldags røde bordy-
rede Tøffler.
251. En Ibenholtz Aare.
252. It Brasiliansk Gevær af Træ.
253. It udstopped Slange-Skind, over
fire Allen langt.
254. En underlig chineiske Skoe.
255. En Finlands Naale-Pude.
256. En Morlands Hette af Birch-
Barck.
257. En loden udstopped Hund, som
kand giøe.
258. En rar liden Rotte-Felde.
259. En stor Glas-Strids-Hammer at
dricke af.
260. En Staf dito.
261. It dito Jagt-Horn.
262. It Hare dito.
263. En Glas Viol.
264. En mindre dito.
265. En dito endnu mindre.
266. It Urin-Glas.
267. En Glas Retort.
268. En Elends-Klou.
269. Endnu en stor Deel Rariteter af
Conchis / Gevexter af Hafved /
Ertzer / Fuglereder med Egg.
270. It Trug med en stor deel Snecker
og Musselskaller.
271. En Vand-Crocodil.
272. It Membrum Ceti.
273. En gammel Runestock.
274. En kunstig Trækrantz at opløse
og sammensette.
275. En lang Pose med Frøe udi.
276. En dito tom.
277. En Feder Soelhette.
278. En Spansk Stilet.
279. It Elephant Øre.
280. It Hoved med tvende store Tæn-
der af en Hipopotano.
281. It par Islandske Vedder-Horn.
282. It Christal Glas Krus med Log.
283. It par ny Brillen med Elffenbeens
Ramme.
284. It par gamle ubrugelige dito.
285. It Rivejern i et Kridhuus at rive
Muskat paa.
286. En liden Meszing Koefoed.
287. It blaa Porcelins Krus med Sølf
Log og videre Beslag oven og
neden om.
288. It par Terninger.
289. En firedobbelt Terning.
290. En Sæbebold.
291. En Elffenbeens Tomstock med
en liden Skriver-Griffel udi.
292. It Uhrverck med en Sølfkiede
indlagt i Meszing.
293. It par store Brillen med Huus.
294. It par mindre dito.
295. En Papiers Calender i Ramme.
296. It Kugel-rundt Speil.
297. En Tobackspibe med Træhoved.
298. Tre Glas Haue-Klocker.
299. En Hengelaas.
300. En Intoner Hornpibe.
301. En Hengeviiser med Plade for.
302. Søsletaget holdet mellem de Dan-
ske og Svenske 1677.
303. Tre meszing Skruer til et Speil.
304. It staaendis sexkanted Uhrverck
med Federal om.
305. It Bly Blickhorn med Deckel til.
306. En Skrivertafle med Sølfhefter
og Sølf Stilo.
307. It par hvidskafte Knive.
308. To store Globi.
309. To mindre dito.
310. En Land-Maaler Kiede.